

LJUDSKI GLAS

Glasi „Kmetsko-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Prvi maj.

Prvi majnik — praznik dela, obenem pa tudi praznik delavske solidarnosti. Vsi, ki si služijo svoj kruh z delom, naj se na ta dan spomnijo, da jih je silno veliko, da trpe vsi enako brez razlike, narodnosti, vere in spola, da trpe zato, da imajo nekateri izvoljenci, ki nič ne delajo, tem lepše življenje.

Naša zastava je rdeča, po vsem svetu enaka, kakor smo tudi mi vsepovsod enaki v trpljenju in bedi. Vse razlike med nami so umetne, kapitalizem jih je ustvaril, da lažje nad nami gospoduje.

Prvi maj bodi vsem nam zatiranim delavnim ljudem praznik, ki naj nas spominja na vse to in naj nam da zavest, da nismo sami, temveč da je z nami solidarno vse delavno ljudstvo sveta.

Proslava prvega majnika je že desetletja združevala vse socialiste. Od leta do leta jih je bilo več in baš ta dan smo vedno pregledovali svoje vrste, obenem pa manifestirali za tiste svoje pravice, ki so se nam zdele baš najpotrebnejše. Predvsem je bil to osemurni delavnik in splošna, enaka ter tajna volilna pravica. To dvojje smo dosegli, čeprav še ne popolnoma, a vendar dosegli v toliko, da si pridobljenega ne damo več vzeti.

Manifestirati pa nam je še za mnoge pravice, mnogo naših zahtev je ostalo neizpolnjenih. Za katere bomo letos povzdignili svoj glas?

1.) Proti militarizmu. Nikdar več ne maramo nobene vojne, dovolj bodi krvi! Mir je naša zahteva.

2.) Za samoodločbo narodov in za revizijo mirovnih pogodb, ki so jih sklenile kapitalistične vlade, ne da bi vprašale delavno ljudstvo, edino le kapitalističnemu profitu v korist.

3.) Svetovno gospodarstvo, ki je bilo že pred vojno zavoženo, ker je vodil kapitalizem vse v svoj prid, je po tej svetovni vojni tako razdrapano, da ni mogoče urediti ga drugače, nego potom dogovora vsega delavnega ljudstva. Predpogoj tega pa je socializacija vseh produktivnih sredstev: tisti naj gospodarji, ki dela. Sem spada tudi zemlja: tisti naj jo poseduje, ki jo obdelava.

Tem vprašanjem posvetite prvi majnik, razgovarjajte se tudi privatno o tem in poučujte ljudstvo, da ne bo nikdar boljše, dokler ne bo samo si pomagalo: ne obupavati, temveč delati. Vse to bomo dosegli, kadar bomo zaslužili. Če bomo pa nevedni in nemarni, če se bomo med seboj klali, mesto da se dogovorimo, potem bo še slabše. Kajti če prav je slabo, da je joj, kapitalizem pripravlja še slabše!

Ne pričakujte čudežev, pa tudi ne obupajte, temveč delajte, organizirajte!

Bodočnost je naša. Od našega dela pa je odvisno, če bo naša prej ali pa šele pozneje.

Volitve.

Udeležite se volitev povsod! Četudi je morebiti v vaši občini še tako malo socialistov, da niste mogli postaviti svoje kandidatne liste, vendar ne smete izostati, ker so volitve edina prilika, da vplivate na občinsko gospodarstvo. Izbirati vam ne bo težko. Volite povsod tisto listo, ki ima na prvih mestih imena delavnih mož, volite povsod proti bogatim lenuhom. Če imate pa lastno kandidatno listo, delajte zanjo zadnje dni z vsemi močmi. Bodite mirni, ne razburjajte se, ker vam vsako razburjanje jemlje trezni preudarek, ki vam ga bo posebno zadnje dni treba: Kapitalisti bodo poskusili vse, da zbegajo vaše vrste. Če boste pa trdni, vas bodo skušali na dan volitev zaposliti tako, da ne boste mogli iti na volišče. Ne dajte se zmotiti, vaša pravica je, da volite! Tudi na delavnik vam te pravice nihče ne sme vzeti, tudi vaš gospodar ne!

Ali mora ostati kmet res tlačan za vedno?

(Nadaljevanje.)

Največ olajšanja bo pa dosegel mali kmet s tem, če doseže izpremembo sedanjega davčnega sistema, kakor jo zahteva socialna demokracija.

Velikanska večina sedanjih državnih dohodkov se zbira potom posrednih davkov.

Kmetič se jezi in kriči na pomoč — ker mu je davkarija predpisala 200 ali 300 K davka. Kako bom to plačal? Kje naj vzamem? Povejte mu, da to nič ni, da naj teh par sto kronic mirno plača, to je igrača! Le napitnina je to, ki ni niti imena vredna proti tisti svoti, ki jo plača kmetič vsako leto brez jeze in brez godrnjanja. Tista vsota je desetkrat tako velika, seveda kmet ne ve zanj, ker mu jo je vzela država natihoma iz žepa!

Od vsakega kilograma sladkorja pobira država nad 20 K posrednega davka. Ti o tem ne veš, ker ne plačaš sam neposredno, temveč plača tovarnar, ki sladkor izdeluje, trgovec, ki ga prodaja. Posredno pa plačaš teh 20 K ti sam, ker moraš dati za sladkor 20 K več, kapitalist ne bo plačeval zate, temveč ti bo prištel davek k ceni blaga, za vrhu pa tudi še to zvišanje porabil za svoj dobiček: če mora zaradi davka zvišati za 20 K, zakaj ne bi zvišal za 22 K, ljudstvo itak ne ve ničesar — kriči nad draginjo, kupi pa vseeno, ker mora imeti.

In ljudstvo res kupuje. Kaj naj daš otrokom, če ne kave? Zjutraj kava, zvečer kava. Otrok imaš mnogo, to je tvoj blagoslov — 5 kg sladkorja porabiš na mesec prav lahko. 5 krat 20 je pa 100; ker ima leto 12 mesecev, plačaš na leto samo na sladkorju 1200 K davka. Izračunaj si, koliko ga plačaš na petroleju, koliko na tobaku, koliko na kruhu, na obleki, klobuku, perilu. Ničesar ne deneš v usta, da ne bi bil davek zraven, posebno velik je pa, če je to pijača. Vsak korak, ki ga storiš — davek je zraven, ker moraš tudi

podplate kupovat. Če imaš železne podkove na petah, nič ne pomaga, na železu je tudi davek. Če se hočeš ogniti korakom s tem, da se voziš po železnici — davku ne uideš, vožnja po železnici je tudi obdavčena.

Od najmanjše do največje stvari, ki jo potrebuješ sam ali tvoja žena ali tvoji otroci — prav vse je obdavčeno.

Vsega tega ti ne veš, in ker ne veš, te ne boli. Pač pa te boli tistih borih 200 K, ki ti jih davkarija predpiše v gotovini...

Zdaj, ko si to prečital, veš. Zdaj veš — pazi, da ne pozabiš nikdar več, glej, da zvedo to tudi vsi tvoji znanci! Povej jim, da si moral davek plačati tudi zato, da si to zvedel! Časopisi so namreč tako dragi zato, ker je velik davek na papir, tudi na svinčnike, peresa in črnilo. To pa zato, da se ne boš mogel spametovati. Kapitalisti, ki imajo danes državo v rokah, vedo, da se ne boš dal več skubsti, kadar boš več vedel.

Velikokrat ti pridejo ti gospodje v prav ponižnih ovčjih oblekah, pa ti razlagajo, da mora biti to zato, da bolj varčujemo, da manj kupujemo, manj zapravljamo. Iz samega usmiljenja do tebe delajo vse to. Morebiti si tudi s prižnice že slišal, da je visok davek na alkohol potreben, da bo ljudstvo manj pijančevalo. Socialni demokrati ne mislimo tako. Zaradi tega ne pijemo prav nič manj, manj pijancev bo takrat, ko bo več pametnih ljudi. Danes jih je še premalo — revno ljudstvo po mnogih krajih rajši plača 24 K za slabo vino, nego 5 K za dober časopis... Z davki ne bomo odpravili pijančevanja, z dobrimi časopisi prej. (Ali si pridobil že kakega novega naročnika za „Ljudski glas“?)

Sicer pa sploh ne smeš misliti, da dela kdaj kapitalist kaj iz usmiljenja. Če pogineš, njega ne gane — več mu je za kravo, če pogine, nego zate. Ljudi je dosti, pa zastoj, krava pa velja mnogo. Najlepši dokaz zato je, da ti je obdavčila kapitalistična država še celo bolezen. Vprašaj druge, če sam še nisi bil bolan, po čem so zdravila. Kadar ti bodo gospod zopet rekli, da je božja volja tako in da moraš svojo gosposko spoštovati, takrat jih vprašaj, če je postavila ta „spoštovanja vredna gosposka“ davek na zdravila tudi samo iz usmiljenja do tebe, trpina.

Pa dosti tega. Upamo, da razumeš, kaj so posredni davki, da si proti njim in da jih hočeš čimprej odpraviti.

Pa ne, da bi šel k g. ministru Puceljnu in ga pregovarjal. Ta že ve! Tudi g. Žerjav ve vse to prav natanko. Tudi srbijski ministri vedo in prav sram jih je, kadar vidijo, da se najdejo predrzni ljudje, ki jim vse to očitajo. Toda pomagati — ne marajo. Neki prav visok belgrajski gospod je rekel našemu poslancu, ko sta govorila o teh in podobnih stvareh: „Država mnogo potrebuje in denarja ne more dobiti drugod nego od davkov.“

„Zakaj pa ne obdavčite visokih dohodkov? Bogatini bi lahko plačali, vzemite tam, kjer je!“

„To je nemogoče. Velike ribe pregrizejo vse mreže. Bogataši se nam vselej izmuznejo.“

Razumeš? Zdaj veš, čemu plačujemo toliko davka za militarizem. Da drži male ribe

sodrug Lah iz Ormoža, ki je pozdravil zastopnika soc. dem. stranke s. Bahun in njegova izvajanja ter konstatiral, da je na tem shodu pač vse drugo samo delavcev najmanj. Pravi: Tukaj je voj. milijonarjev, advokatov, trgovcev in raznih tičev, ki jih je vojna obogatila. Neki Kuharič, ki je prišel v Ormož kot berač, sedaj je milijonar, neki notar Strelec, ki ni pred vojno imel ničesar, sedaj je najmanj 10kratni milijonar, ki ima polne kleti vina. Samo Veselič je manjkal. Od vse te gospode se ni upal nobeden sodrugu govorniku ugovarjati, dasi se je čulo med govorom zemeljsko mrmranje, kot da bi bili medvedi v sobi. Malo mestece Ormož, ki ima pokazati nikake znatne industrije, ima danes 10 milijonarjev, zraven pa nebroj ubogega vinčarskega in drugega delavstva, ki trpi največje pomanjkanje. To je sveti, baje od Boga postavljeni družabni red, s katerim je gospod Zdravec tako zelo zadovoljen.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V naši občini so vložene za občinske volitve štiri kandidatne liste in sicer: 1.) Jugoslov. soc. dem. stranke in „Kmetko-delavske zveze“; 2.) Samostojne kmetke stranke; 3.) Kmetke zveze ali bolj rečeno klerikalci in 4.) „Kmetko-delavska zveza“. — O tej zadnji nekaj več spodaj. Kakor izgleda, bode boj precej hud. Ljudje, ki so do sedaj vodili občinske posle, se zelo bojijo za stolčke. Klerikalni župan g. Napast je uverjen, da je za njega odzvonilo, zato je sporazumno z župnikom sestavil kandidatno listo in napisal nanjo tudi njegovega sina, katerega so gospod župnik določili za bodočega župana. Kakor vse kaže, so pa to pot volilci drugega mnenja in iz župnik-Napastove moke ne bo kruha. Boj za občinsko zastopstvo bo posebno hud med klerikalci in samostojneži. Prvi se boje nazaj, drugi hočejo naprej. Med enim in drugim pa stoji naša stranka JSDS in KDZ. Nočemo prerokovati, da se bo dvema, ki se prepirata, tretji smejal. Vsekakor pa lahko že sedaj trdimo, da dobimo v občini močno zastopstvo. Ker spada v občino Sv. Lovrenc tudi Strnišče, se bo volilo 24 odbornikov. Če računamo po razmerju glasov pri volitvah v ustavotvorno skupščino, ostanejo klerikalci v manjšini. Naš uspeh je seveda najbolj odvisen od agitacije, ki jo bomo razvili. Ne smemo čakati na zadnji trenutek, temveč takoj na delo, in zmaga je gotova. Drugi se prepirajo za osebe, pri nas pa to ne sme biti in tudi ni. Nam je strankin program vse, osebe so postranska stvar. Naši sodrugi, ki bodo izvoljeni, se bodo morali ravnati po programu JSDS in KDZ.

S tem načelom pojdimo med volilce, ker nam je tako uspeh zagotovljen. Druge pa pustimo, naj se bojujejo za Petra in Pavla!

Sedaj pa par besed o listi takozvane „Kmetko-delavske zveze“, ki je sestavljena iz ljudi, katerih niso postavili na listo ne klerikalci, ne samostojneži, zato so si sami ustanovili „stranko“. Da ne bodo mislili, da jih radi tega sovražimo, jim povemo, da razumemo njih položaj, ki je sledeči: Dokler molčiš, si dober, ko pa hočeš priti do besede, ti figo pokažejo! Tako se je zgodilo v Sv. Lovrencu. Mi smo bili pripravljeni, vzlic temu, da smo nasprotniki vsakega kompromisa, sestaviti listo sporazumno z možmi, ki res hočejo delovati za korist vseh revnih občanarjev in ki se ne ozirajo na osebe. Oni pa niso hoteli razumeti tega, zato so sestavili sami svojo listo pod naslovom „Kmetko-delavska zveza“. To pa ne bo šlo tako lahko. Glavarstvo jih je že pozvalo, da morajo naslov spremeniti, mi pa bomo že poskrbeli, da bodo volilci vedeli, katera lista je od prave „Kmetko-delavske zveze“. Poskrbeli bomo tudi, da bodo vsi, ki čutijo pest tlačitelja, postali člani naše KDZ, ki se mero tudi v naši občini ustanoviti. Tudi vas, ki so vas drugi pustili na cedilu, vabimo v naše vrste in vam kličemo: Obrnite hrbet strankam, ki so zastopnice gospodujočih, in pristopite vsi do zadnjega v našo pravo „Kmetko-delavsko zvezo“! Dne 3. maja pa spustimo vsi kroglico v škatljo jugoslov. soc. dem. stranke in „Kmetko-delavske zveze“, v druge škatlje pa pokažimo — figo! Končno svetujemo gospodu samostojnežu Žumru, naj drži jezik za zobmi in naj nikar ne grozi revnim kočarjem s podraženjem občinske paše, ker drugače mu bomo drugo zapeli!

Gerečjas pri Ptuj. V nedeljo 10. t. m. se je vršil pri nas volilni shod, ki ga je sklicala Kmetko-delavska zveza. Sodrug Komavli je poročal o občinskih volitvah in o pro-

gramu KDZ. Razložil nam je, kako važnega pomena so občinske volitve za kmeta in delavca. Do sedaj so v občinah „gospodarili“ ljudje, ki so sami sebe volili, zato so občine temeljito za-vožene! Prišel je čas, ko bo ljudstvo govorilo in si izvolilo možje, v katere ima zaupanje in ki bodo delali v korist revnega ljudstva. Nadalje je sodr. Komavli pojasnil pomen občinskih volitev z ozirom na agrarno reformo. Ta bodo pravično izvedena le tedaj, ko bo vpil iz občin glas revnih slojev, glas onih, ki v potu svojega obraza obdelujejo zemljo, ki redi one, ki jih tlačijo in izmazujejo! Da pride ta glas pa tudi do veljave je potrebno, da gremo vsi na delo za našo idejo. Naša občina (Slovenjvas), je velika, zato tembolj važne so za nas občinske volitve. Gerečjas, Hajdoše, Skorba, Kunigunda so vasi, ki spadajo v našo občino.

Kmetje, delavci vsi: V boj za staro pravdo!

Hajdoše pri Ptuj. V pondeljek 4. t. m. se je vršil tudi v Hajdošah številno obiskan zaupni sestanek, na katerem se je sestavila kandidatna lista KDZ. Izvoljeni kandidati bodo naši pravi zastopniki, ker bodo delali po programu naše KDZ. Da se pa to v polni meri uresniči, moramo takoj vsi na delo za občinske volitve in tudi za „Kmetko-delavsko zvezo“, ker le tako bomo na dan volitev veselo vskliknili: Zmaga je naša!

Zg. Kungota. (Za večjo čast božjo.) Našemu g. župniku, ki dela vse samo v večjo čast božjo, se je pod klerikalno vladov v Ljubljani posrečilo dobiti od merodajnih faktorjev dovoljenje za podiranje stare šole, ki jo je nekdanj neuvidevni krajni šolski svet v Zg. Kongoti prodal cerkvi za borih 3000 K. Lansko poletje, ko ni bila stanovanjska stiska tudi v Zg. Kungoti nič manjša kot sedaj in se je večina javnih nameštencev morala tlačiti v gostilni, je naš velečastiti gospod župnik na svoje največje veselje, da dobi lep razgled okoli župnišča in da napolni to nikdar sito cerkveno blagajno, aranžiral podiranje te nenavadno močne stare stavbe, ki ji je vsled zanemarjenosti manjkalo nekaj popravila. Vsak le malo pošten Kungotačan ve, da je klerikalna gospoda zaslužila za razni materijal od hiše težke denarje! Stanovalci te hiše lahko vsak čas potrdijo (imena na razpolago vsakomur), da je bila hiša, četudi stara, zelo solidna in trdna. Okoli 15 do 20 ljudi, ki bi še danes lahko stanovali v tej hiši, se mora potikati po najslabših prostorih, samo da ima cerkev svoj težki denar in župnik lep razgled in mir okoli župnišča. Ali bi hotela merodajna oblast zadevo še enkrat preiskati in prevetega služabnika božjega poučiti, da je le tisti pravi služabnik božji, ki hiše danes zida, in ne tisti, ki jih podira.

Šmartno ob Dreti. Dolgo časa smo mirno poslušali naših samostojnežev obljube in samohvale. Ali kar pa sedaj počenjajo ti samostojneži, je pa že odveč. Pri sedanjih občinskih volitvah so začeli naše ljudstvo tako farbat, da se jim mora pošten človek smejati. Pred vsem so prekrstili svoje ime „Samostojna“ v „Seljsko-delavsko stranko“.

Na ta način mislijo pridobiti še kakšen glas. Vprašamo vas: samostojneži, ali se ne bojite, ker tako na dva načina lažete? Nam socialistom ste vedno metali in še sedaj mečete pred nos, češ da smo brezverci, toda tako debelo se znate lagati samo vi. Pa še nekaj! Hvalite se, kake „fajn“ kandidate da ste postavili! Verjamemo, da vam po vaših pravilih zadostujejo, ker so sami vojni dobičkarji, ki so med vojno doma bogateli, mi smo pa krvaveli na bojnem polju. Zatorej vam rečemo: Le kar naprej s svojo farbarijo, saj vam bo kmalu odklenkalo! Vas somišljenike pa opozarjamo, da se ne daste preslepiti in da ne vržete kroglice na dan volitev v skrinjico „Seljsko-delavske stranke“ (SKS), temveč edino-le v tisto skrinjico, kjer bode napis: Kmetko-delavska zveza in JSDS! Torej na svidenje pri volitvah! — Socialist.

Brežice. Tukajšnje delavstvo in drugo delavno ljudstvo je še vedno tako nezavedno, da ne cení niti organizacije, niti se zadostno ne briga za občinske volitve. Zato tudi ne bo imelo nikakega vpliva na občinsko gospodarstvo. Dva naša kandidirata na listo napredne gospodarske stranke na lastno roko, brez vednosti stranke. Kdaj se bo to ljudstvo zbudilo? V vseh kmečkih občinah je boljše, nego v našem „mestu“.

Pišce pri Brežicah. Dragi „Ljudski glas“! Da ne bodo naši sodrugi mislili, da mi

Piščani spimo, se zopet enkrat oglašamo. — Bližajo se občinske volitve. Naši „Samostojneži“ so se pobratili s klerikalci, ali to jih ne bo počevalo, ker je naše ljudstvo dovolj prepričano o paševanju raznih liberalnih in klerikalnih strank. Dobro smo si zapomnili, kako so ti ravnali z našimi občani med vojno, in ne bomo pozabili tistih črnih vran, ki so si sedaj ognile zeleni plašč in mislijo nas male kmete pognati vse s trebuhom za kruhom. Gospodje „Samostojneži“, zmotili ste se. Pri volitvah bomo z veliko metlo pomedli vse smeti iz naše občine. V občini naj odločuje tudi delavec in mali kmet. Ven s samostojnimi bogatini, ki izrabljajo delavske moči v lastne koristi! Poglejmo si samo to, delavca plačujejo za najtežje delo 10 do 15 kron. Sedaj pa, ko gre za občinske volitve, so si najeli delavca, da je nosil njih kandidatno listo v podpisovanje, in mu plačali 50 K. Vidi se, da jim je samo za korita. Sodrugi, pomesti hočemo, zato glasujte vsi za jugoslovansko soc. demokrat. stranko in Kmetko-delavsko zvezo!

Piščan.

Gorje pri Bledu. Zakaj vera peša? Zaradi krščanske ljubezni do bližnjega smo dobili pod klerikalnim gospodarstvom deželnege odbora kranjskega in našega občinskega odbora vodo in električno razsvetljavo. Obe imajo premožni posestniki — delavcem in bajtarjem pa tega treba ni. Vodo pijejo lahko iz grabna, saj se nič ne pozna, da se iztekajo vanj stranišča in da ga rabi tudi usnjarna, elektriko si pa dajo lahko sami napeljati.

Še bolj pa skrbi klerikalno gospodarstvo za naše duševno življenje. Duh se imenuje po latinsko „spiritus“. Da pridemo prej v nebesa, nam prodajajo tega duha v taki množini, da smo vedno navdušeni. Ena sama gostilna je iztočila leta 1920. 30 hektolitrov žganja. Če bi bil liter po 100 K, bi znašalo to 300.000 K na leto! Za to imamo denar, ker smo kristjani, za organizacijo in časopis pa nimamo 5 K na mesec, zato, ker je greh čitati „Ljudski glas“. Da, da, vera peša. Peša zato, ker kapitalizmu ne gre za vero, temveč za bero.

Domače vesti.

Vihar proti davku na vojne dobičke.

Zadnje čase je financa v Ljubljani pričela raznim vojnim dobičkarjem, trgovcem in celo revnim obrtnikom pošiljati pisma s strogim nalogom, da plačajo toliko in toliko davka na vojne dobičke. Razburjati so se počeli razni vojni dobičkarji in so priredili shod v Ljubljani. Koliko imajo vojni dobičkarji „prisluzenega“ denarja, naj kaže to, da bi moral nek tak dobičkar plačati sedem in pol milijona davkov! — Tu vzemite, kjer je bogastvo, pa ne iz žepa revnega ljudstva, ki mu nakladate še nove davke! Shod so priredile skupno vse meščanske stranke od liberalcev in klerikalcev do samostojnežev.

Novi indirektni davki! Od 1. maja t. l. bo treba na pisma v lokalnem prometu prilepljati znamke za 50 par (2 kroni), v prometu s tujezemstvom pa 4 krone. Lepo delajo liberalni in samostojneški ministri!

Postopanje z našimi ameriškimi izseljenci. V ameriških listih čitamo več pritožb o postopanju naše vlade in konzulatov z našimi izseljenci v Ameriki. Delajo jim nebroj sitnosti, če se hočeje povrniti v svojo domovino, tako da trpe ti naši ljudje tudi ogromne materijalne škode. O tem poročajo tudi hrvaški listi; tako n. pr. piše neki list, da naše oblasti ne puste vrnitve v domovino nobenemu, ki preje ne položi v konzulatu prisega, da bo veren kralju in da bo priznal sedanje stanje v Jugoslaviji. — Očividno je, da hoče s tem sedanja reakcija onemogočiti, oziroma ovirati repatriacijo naših izseljencev, ki so po večini delavci, ki so v tujini postali zaveden in napreden element. Boljše karakterizacije reakcije, ki sedaj vlada v naši državi, pač ni treba. Stvari se tudi prav nič ne čudimo, ker vemo, da se buržoazija zavednega delavstva bolj boji kakor vrag križa.

Frankiranje pošiljatev. Od dne 16. t. m. dalje so veljavne v poštnem prometu le še nove edinostvene poštne znamke s sliko regenta Aleksandra, oziroma kralja Petra, ter invalidske znamke.

Pri sedanjih občinskih volitvah bo izgubilo delavno ljudstvo mnogo glasov, ker se bodo vršile v delavnik od 8. do 17. ure, ko mora ljudstvo delati. Opozarjali smo na to že

zdavnaj; pa druge stranke, ki imajo svoje volilce tudi med delavnim ljudstvom, se zato niso hotele potegniti, ker se za delavstvo sploh ne brigajo. Šele zadnje minuto so spoznali njihovi volilci to nevarnost, zdaj pa iščejo v naši stranki zaveznikov za skupno akcijo pri vladi. Prišla sta dva v Ljubljano in iskala „vplivnih mož“ tudi od naše stranke, da bi šli skupno na vlado prosit. To se nam zdi napačno. Vlada je dobro vedela, zakaj je postavila volitve na čas, ko ljudstvo dela — tudi naši poslanci so jo opozorili na to — s prošnjami jo ne bomo prepričali! Otrsite se tistih strank, ki vas love, pa bo naša stranka imela zadostno moč, da pravečasno onemogoči take krivične vladne navedbe.

Pretep kulturnih ljudi. Operni pevec Kovač je napadel na ulici opernega kritika Kogojca, ki se mu je branil, tako da sta se valjala po ljubljanskem blatu, ki je po navadi precej globoko. Pevcu ni bilo všeč, da kritik slabo piše o njegovem petju, a misli, da bo s klofutamami to popravil. Če ve, da poje lepo, naj se nikar ne boji kritike, ker bo občinstvo samo zavrnilo napačnega kritika. Če pa ve, da ima kritik prav, naj se ne jezi na kritika, temveč naj popravi svoje petje. Klofutanje ne bo prav nič pomagalo! To vedo dandanes že tudi priprosti kmečki fantje, vedno redkejši so slučaji pretepanja, kako žalostno je, če slišimo o izobražencih, da hočejo s klofutamami popravljati resnico!

Nove poštno pristojbine, ki stopijo v veljavo 1. maja t. l. Za navadna pisma (do 20 gramov) 2 K, za dopisnice 1 K, za dopisnice z plačanim odgovorom 2 K, za tiskovine za vsakih 50 gramov 40 vin., za vzorce blaga za vsakih 50 g 40 vin., najmanj 80 vin. Priporočnina velja 4 K. Za pakete se plača po teži: do 5 kg 20 K, do 10 40, do 15 60, do 20 kg 80 K. Po vrednosti se plača do 400 K 2 K, od 400 do 2000 4, od 2000 do 4000 K 8 K. Največja teža sme biti 20 kg, največja vrednost 4000 K. Za dostavitev na dom se plača 8 K, tam, kjer hodi prebivalstvo samo po pošiljlatvi, se plača 80 vin. za avize. Vse te pristojbine se plačajo pri oddaji pošiljatev. Po nakaznici se pošlje največ 4000 K. Za pošiljlatve do 100 K se plača 2 K, od 100 do 200 3-20, od 200 do 400 4, od 400 do 1200 6, od 1200 do 2000 8, od 2000 do 4000 K 12 K. Za dostavitev na dom se plača za vsakih 200 K 80 vin. Za povratni receptis pa 4 K.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah „Državne posredovalnice za delo“ v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 10. do 16. aprila 1921 dela 184 moških in 59 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 129 moških in 104 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 133. — Promet od 1. januarja do 16. aprila 1921 izkazuje 7188 strank in sicer 3477 delodajalcev in 3811 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1608. — Dela iščejo: pis. moči, krojači, šivilje, čevljarji, mizarji, kolarji, natakari, natakari, dni-narji, dniarice, trgovski sotrudniki, sotrudnice, kovinarji, strojniki, kurjači, zidarski polirji, bolniške strežnice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: opekarji, blapci, dekle, zidarji, mizarji, viničarji, slikarji, pleskarji, stolarji, podnatakari, servirarce, pečarski pomočniki, kuharice za restavracijo in kavarno, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Politične beležke.

+ **Ta je pa lepa!** Po poročilih iz Belgrada je ruski kontrarevolucionarni general Wrangel prosil belgrajsko vlado, naj vzame v jugosl. armado 100.000 njegovih kontrarevolucionarnih kozakov in oficirjev. Lepa reč, da bi naše ljudstvo ustrahovali še tuji kapitalistični in caristični hlapci! Delat naj gredo, delat! V Jugoslaviji imamo že itak armade dovolj in militarističnih stroškov, ki jih morata plačevati kmet in delavec! Proč z militarizmom, proč tudi z Wrangelovci!

+ **Boj naših poslancev v konstituenti.** Znano je vsem našim pristašem, kako energično se bore naši poslanci v Belgradu za tako ustavo, kakor jo zahteva naše kmečko-delavsko ljudstvo. Poleg tega, da so naši poslanci predložili svojo ustavo, ki najbolje jamči kmečko-delavske pravice, katero ustavo pa so reakcionarni kapitalistični elementi odklonili, ker so v večini, so

pa naši poslanci tudi pri sklepanju vsakega posameznega paragrafa zahtevali pravice za naše kmečko-delavsko ljudstvo. Kajpada so vladne stranke po večini bile zoper naše predloge. V „Napreju“ je ta boj naših poslancev v govorih, ki so jih ti imeli v Belgradu, natančno opisan. Iz vsega se vidi, da so kapitalistični izkoriščevalci ljudstva takoj bili vsi pokonci, če je šlo za to, da dobi revno ljudstvo kake pravice! — E, gospoda, pridejo še časi, ko bo ljudstvo z vami temeljito obračunalo in ko bo kmečko-delavsko ljudstvo imelo ne le 10 poslancev v parlamentu kakor jih ima sedaj, ampak bo imelo večino!

+ **Za svobodo tiska** so se v naši policaj-demokratski vladi v Belgradu zavzeli že sami Turki. To že samo na sebi dovolj pove, kakšne „svobode“ uživajo pod vladno liberalcev in samostojnežev državljani SHS!

Po svetu.

Grčija.

Vlada proučuje načrt o osnovanju banke, ki bi dajala kredite na zemljišča, in banke, ki bi dajale osebne kredite poljedelcem. — Komisija za revizijo ustave je z veliko večino sprejela načelo ženske volilne pravice. Kdaj se dočaka naše žene te pravice?

Romunija.

Vlada je v glavnem mestu Bukarešti prepovedala praznovanje prvega maja.

Amerika.

Iz Washingtona javljajo: Tajnik mednarodne svetovne delavske zveze je utekel iz ječe in pobegnil v Rusijo. Zdaj se nahaja v Moskvi.

Francoska.

Uradne francoske statistike z žalostjo ugotavljajo, da se je od l. 1913. do 1920. na Francoskem rodilo 2.779.543 otrok, a umrlo je v tem času 4.232.705 oseb ne všteti vojne izgube. Če si sedaj predočimo, da je na Francoskem 2 in pol milijona žensk več kot moških, si lahko mislimo veliko nevarnost, ki preti francoskemu narodu in njegovemu številčnemu napredovanju.

Češkoslovaška.

Češkoslovaška delegacija se je napotila v Pariz. Namerava posetiti Versailles in Verdun, kjer jo bodo Francozje z velikimi svečanostmi sprejeli. Te svečanosti bodo posebno sijajne v Parizu. — Seveda Čehi se še niso odločili ne za ne proti — Nemčiji namreč.

Rusija.

Konfiscirani ruski bogataši. Sovjetska vlada je izdala dekret, glasom katerega se konfiscira v korist države vsa imetja ruskih državljanov, ki bivajo v inozemstvu.

Gospodarstvo.

— **Minister za agrarno reformo** je odredil, da se ob priliki izvajanja agrarne reforme v Vojvodini pustijo neke večje posesti, da se posejejo s sladkorno peso.

— **Cene padajo — na Madžarskem.** In sicer so po vestih iz Budimpešte pri blagu in živežu padle za 25—50 odstotkov. Kmalu se bo uresničilo, da homo smeli po pravici zavidati vse naše sosede — oddaljene in bližnje — celo Madžare.

— **Kredit za zgradbo železnic.** Na zadnji seji ministrskega sveta se je sklenilo, da dobi ministrstvo za promet od Narodne banke 250 milijonov dinarjev kredita za gradbo železniških prog Kočevje-Ogulin, Prekmurje-Maribor, Niš-Knjaževac in Užice-Vardište. Statut Narodne banke Srbov, Hrvatov in Slovencev je že odobren in naredba o prometnem kapitalu že podpisana.

— **Dedščine med vojno umrlih Jugoslovancev.** Jugoslovansko republičansko združenje, politična organizacija ameriških Jugoslovancev, s sedežem v Chicagi, je sklenilo glede tega dne 23. marca t. l. naslednjo resolucijo: „Zedinjene države Severne Amerike so med vojno zaplenile vse dedščine, ki naj bi bile izplačane dedičem, živečim v državah, ki so bile v vojni z Ameriko. Ta imetja so sedaj shranjena v Washingtonu po Allen Property Custodian. Med temi zaplembami so tudi dedščine,

ki naj bi bile izplačane Jugoslovancem v domovini; to je dedščine, zapuščene po v Ameriki umrlih Jugoslovancev, za časa vojne še uradno avstro-ogrskih državljanov. Največ tega zaplenjenega imetja Jugoslovancev obstoja v posmrtninah, izplačanih po raznih jugoslovanskih podpornih organizacijah. Uprava Allen Property Custodian v Washingtonu ne more izplačati dedičem zapuščin, dokler ni med Ameriko in Jugoslavijo sklenjena reciprocitna pogodba. Vse ostale države v Evropi imajo omenjene pogodbe z Ameriko že podpisane in neumevno nam je zavlačevanje od strani jugoslovanske vlade, vzpričo dejstva, da je vlada Zedinjenih držav Severne Amerike storila že pred desetimi meseci vse potrebne korake, da se sklene reciprocitna pogodba med njo in Jugoslavijo. Jugoslovanski delavec, ki trpi splošno pomanjkanje vsled pravkar minule vojne in nje posledice neurejenih razmer, je tisti, ki trpi vsled tega zavlačevanja. Podpis reciprocitne pogodbe je samo formalnost in ni vzroka še za nadaljno zavlačevanje. V interesu jugoslovansk. delavstva smatra JRZ svojim dolžnostim, da spomni vlado v Belgradu na pogodbo z Zedinjenimi državami Severne Amerike, da bedno delavstvo, ki je pri tem prizadeto, pride do upravičenih dedščin, katere v svojem bednem stanju neobhodno potrebuje.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Družinski list „KRES“

izide začetkom maja. Nudil bo vsakemu bralcu mnogovrstno gradivo, zabavnega in poučnega značaja. Opremljen bo tudi z dobrimi slikami. Seznanjeval bo naše ljudstvo z vsem, kar je lepega in koristnega.

Naročnina znaša za člane „Svobode“ letno devet dinarjev (36 K), za nečlane 20 dinarjev (80 K), za dijake 12 dinarjev (48 K).

Naroča se pri upravi „Kresa“, Ljubljana, Breg štev. 12/II.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice-šcurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja te moja najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za šcurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10—; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

~~~~~

COSULICH-LINE

= TRST-AMERIKA =

New-York — Buenos-Aires —

Rio di Janeiro — Santos

Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.